

Conjunctuurbeeld Spanje

8 mei 2012

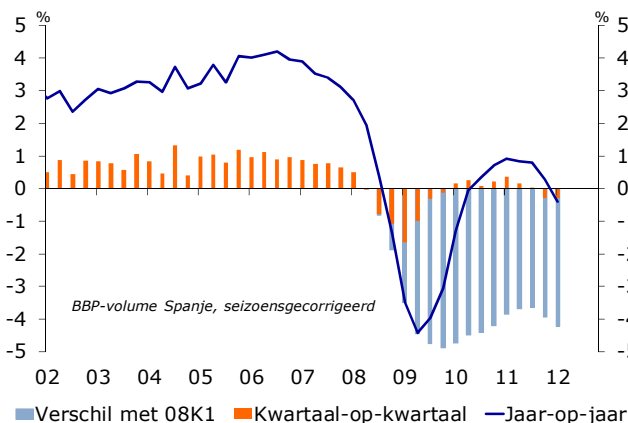
Eerste kwartaal zet de toon voor een zwaar 2012

jaar op jaar mutatie in %	'11	'12	'13
Bruto binnenlands product	0,7	-1¼	-¼
Particuliere consumptie	0,3	-1¾	-¼
Overheidsconsumptie	-0,9	-5¼	-4½
Investeringen	-6,1	-6	-2
Uitvoer goederen en diensten	9,7	2½	5¼
Invoer goederen en diensten	1,6	-5	2¾
Consumentenprijzen	3,3	1¾	1
Werkloosheid (%)	21,7	25¼	26
Begrotingssaldo (% BBP)	-8,5	-6	-4½
Staatsschuld (% BBP)	70	79	84

De Spaanse economie kromp in 12K1 net als in het kwartaal ervoor met 0,3% k-o-k. Na nog geen twee jaar van zeer matig herstel van de recessie van 2008/09 is Spanje dus weer terug in recessie. Door de strenge bezuinigingen zullen de binnenlandse bestedingen dit jaar verder dalen. De exportgroei kan slechts beperkt tegengewicht bieden, waardoor wij verwachten dat de recessie nog tot het einde van dit jaar doorzet. Een verdere stijging van de toch al zeer hoge werkloosheid is het gevolg. Hopelijk volgt de Europese Commissie de letter en geest van de begrotingsafspraken en krijgt Spanje wat meer tijd voor het terugdringen van het tekort.

Bron: Reuters EcoWin, Rabobank

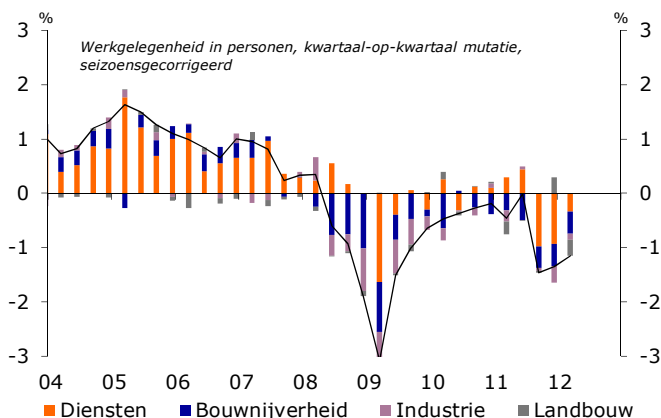
Terugval in recessie een feit

Zoals verwacht kromp het Spaanse BBP-volume in het eerste kwartaal van dit jaar voor het tweede kwartaal op rij. Daarmee is de terugkeer van recessie een feit. In beide kwartalen nam de binnenlandse productie met 0,3% k-o-k af. Vergelijken met de forse krimp van de economie in de tweede helft van 2008 en eerste helft van 2009 is dit een beperkte terugval. Maar de economie was sinds het einde van de recessie in het eerste kwartaal van 2010 nog maar beperkt hersteld. Met de hernieuwde terugval was het reële BBP in 12K1 weer terug op het niveau van eind 2010, wat 4,2% lager is dan het de piek die voor de economische crisis behaald werd.

Bron: Reuters EcoWin

Werkgelegenheid daalt fors verder

De economische groei is in de anderhalf jaar tussen de twee recessies in nooit sterk genoeg geweest om voor groei van de werkgelegenheid te zorgen. Het aantal werkzame mensen in de bouwsector en de industrie daalt al sinds het tweede kwartaal van 2008 vrijwel onafgebroken. Doordat een lichte groei in de dienstensector in 2010 de afgelopen kwartalen omgeslagen is in een forse krimp nam het tempo van werkgelegenheidskrimp fors toe. De stijging van de werkloosheid is daardoor sinds halverwege 2011 weer fors versneld. In een jaar tijd steeg de werkloosheid naar 24,1% in maart 2012, van 20,8% in maart 2011.

Bron: Reuters EcoWin, Rabobank

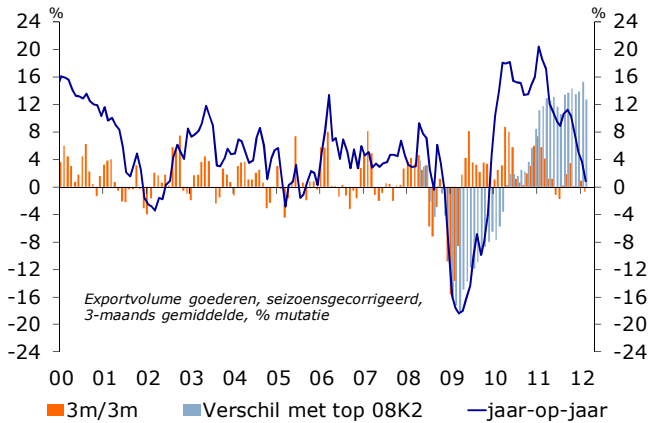
www.rabobank.com/economie

Tim Legierse
Tel. 030 - 2162677
T.Legierse@rn.rabobank.nl

Conjunctuurbeeld Spanje

8 mei 2012

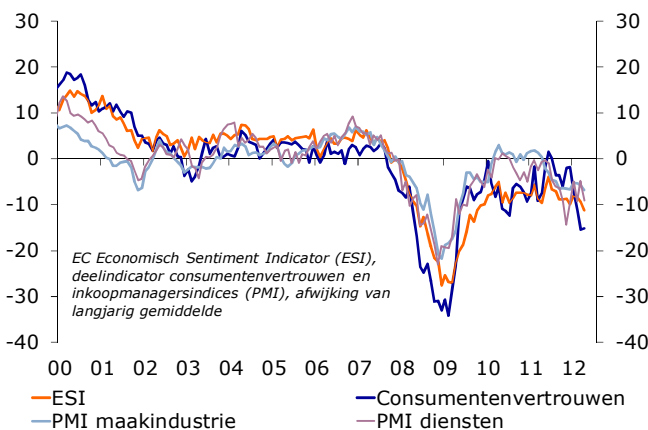
Export biedt onvoldoende steun

Bron: Reuters EcoWin

De terugkeer van recessie is niet alleen te wijten aan een verdere daling van de binnenlandse bestedingen. De voorzichtige economische groei sinds het begin van 2010 is voor een belangrijk deel bepaald door een sterke toename van het exportvolume. Dit was een tijd lang voldoende om voor de vrijwel onafgebroken krimp van de binnenlandse bestedingen te compenseren. In 11K4 daalde de export echter voor het eerst in twee jaar. Maandelijks cijfers over de uitvoer van goederen tot en met februari wijzen op een verdere krimp in 12K1. Wij verwachten dat in de tweede helft van dit jaar de export weer kan groeien. Maar dit zal nog niet voldoende zijn om de economie al weer uit recessie te trekken.

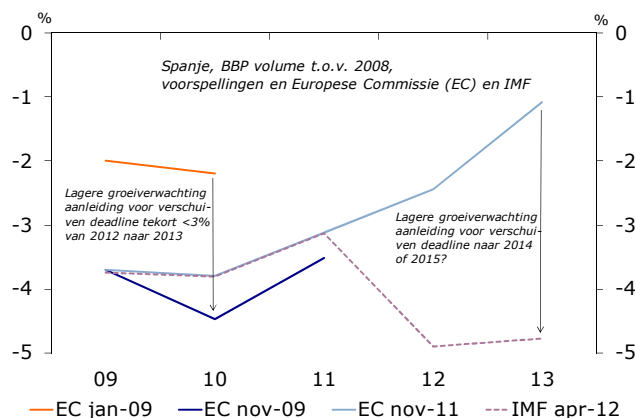
Recessie zet door

Bron: Reuters EcoWin, Rabobank

Hoewel de daling van de sentimentindicatoren tot en met april relatief beperkt is gebleven zal de recessie de komende maanden waarschijnlijk nog verdiepen. Huishoudens zien hun reëel beschikbaar inkomen dalen door hogere werkloosheid, loongroei die lager is dan de inflatie, hogere belastingen en lagere uitkeringen. De overheid gaat fors verder snijden in de uitgaven. De weer opgelopen rente op staatsobligaties en de druk vanuit Brussel maken dat de overheid geen mogelijk heeft om minder te bezuinigen. Bedrijven zullen hun investeringen verder terugbrengen. Banken zijn bovendien nauwelijks in staat om bedrijven en huishoudens die zouden willen lenen van krediet te voorzien.

Ademruimte a.u.b.

Bron: Europese Commissie, IMF, Rabobank

De onlangs aangekondigde bezuinigingen zullen dit en volgend jaar een fors negatief effect hebben op de Spaanse economische groei terwijl ook de rest van Europa momenteel in recessie verkeert. Wij denken dat het daardoor niet zal lukken om volgend jaar het tekort al terug te brengen tot onder de 3%-BBP, zoals is afgesproken met de Europese Commissie (EC). Die afspraak stamt uit november 2009. Inmiddels zijn de economische vooruitzichten sterk verslechterd ten opzichte van eerdere verwachtingen. Dat zou, net als in 2009, voor de EC voldoende aanleiding moeten zijn om Spanje meer tijd te gunnen om de begroting op orde te brengen. Dit is dan overigens gewoon een toepassing van de begrotingsregels, geen versoepeling ervan.

www.rabobank.com/economie

Tim Legierse
Tel. 030 - 2162677
T.Legierse@rn.rabobank.nl